

BALLAGI ERNŐ:

Tízezer!

Példátlan elégtételt kapott a magyar zsidóság november 2-án a budapesti büntetőtörvényszék főtárgyalási termében. Az Avarffy-Szabolcsi per főtárgyalásán felolvasták a központi statisztikai hivatal hivatalos véleményét a zsidó hősi halottak számáról és ebből a perbeli aktából kitűnik, hogy a statisztikai hivatal tízezerben jelölte meg azoknak a zsidó katonáknak a számát, akik a világháborúban életükkel áldoztak a magyarságnak.

Lehetne szavunk ehhez a véleményhez, bírálhatnánk statisztikai megállapításainak módszerét, pontosságát, számbeli tévedéseket is kimutathatnánk benne, következtetési elhamarkodottságokat, az indokolás néhány pontjának gyengeségét. Vitatkozhatnánk az előttünk ismeretlen statisztikussal, aki a maga tudományos elvontságában is csak ember és benne él a mai hangulatokban, a ma levegőjében, amely — hiába! — még a statisztikai hivatal komoly épületébe is beáramlik.

Mondhatnék, hogy talán ez a vélemény is másként hangzott volna, ha nem 1922-ben készült volna, amint a történelem is másként vetíti elénk a korok és mozgalmak képét, más és más időkben. Mondhatnánk sok mindent, mert hiszen a számok is más értékűek aszerint, hogyan helyezzük el őket. Mi azonban nem számolunk és nem arányítunk, nem rubrikázunk, nem osztunk és nem szerzünk. Előttünk most csak egyetlen szám áll: a tízezres szám, a maga megdöbbentő nagyságával, gyászos és glóriás csengésével.

Tízezer zsidó halott! Epész várost lehetne velük benépesíteni, végtelen temetés döbbenetes, katonás glédába sorakozó fejfákkal, apró halmokkal és tízezer kis olajméccsel, mely kifogástalanul világítaná be a gyűlölség éjszakájába, hirdetve, hogy a halottak mm halnak meg és jogot formálnak arra, hogy előttük elhallgasson a gyűlök; a rágalom, a roszinfulatú tagadás, a cinikus gyalázkodó, s és a liba izgatás.

A tízezer zsidó halott sírja előtt kalaplevéve kell megállnia mindeneknek. A zsidó fejfa ezentúl tilalomfa gyomén: fog kifordulni a forrongó földből és a fejfái: karjai ágaskodva fognak tiltakozni az antiszemitizmus jelszavai és rágalmai ellen, melyek közül íme: valótlannak hiszik a legerősebb és legszívósabb, amely leghangosabb érve volt minden üldözésnek, az idegenség vádjának, a hazafiatlanság, az önzés rágalmának, annak a hazugságnak, hogy a magyar zsidók nem tették meg a kötelességüket a nemzettel szemben és nem áldoztak, amikor áldozniok kellett, hogy elbújtak és kivonták magukat, hogy hasznot húztak a szenvedésből, hogy fel voltak mentve és irodában ültek, hogy gyávák voltak és kivonták bőrüket a háború véres zivatarából.

Tízezer zsidó sírhalom!... Meg kellett állapítania ezt a számot a statisztikai hivatalnak és meg kellett állapítania abból a kevés adatból is, melyet a mögöttes országrészből sikerült beszerezni s amelyben nincse-

nek benne a Piave sírjai, a görzi hegyoldal beomlásának, a lavinák nyomtalan sírhelyeinek, Galícia vég nélküli temetőinek, Albánia és Szerbia, Erdély és a Kárpátok bérceinek néma adatai.

Erre a tízezres számra büszkén fogunk ezentúl hivatkozni, mint annak idején arra a „tízezerre“, aki Przemyslből halálmegvetéssel, fegyvertelenül vonult szembe az ellenséggel, ök a mi „tízezrünk“. Fogadjuk el ezt a számot. Mondjuk, hogy tízezer. Mondjuk: csak tízezer. Van-e ezentúl joga valakinek, hogy léha rágalomra nyissa ki az ajkát? Nem rettennek-e vissza azok, akik eddig könnyelműen dobálták reánk a gyűlölet sárát? Nem döbbsenti-e meg őket tízezer halott néma sírhantja, tízezer anya és feleség, a zsidó árvák hatalmas seregének csendes, kétségbeesett gyásza, hangtalan keserű tiltakozása, meggyalázott szent fájdalma?

Tízezer zsidó halott! Ott álltak a büntetőbíróság előtt, mint a mi vádlottjaink, de mint a mi el nem hallgatható tanúink, örök igazságunk szószólói és a magyar zsidóság győzedelmes védőügyvédéi...

(Egyenlőség 1922 nov. 4.)

: